



Številka: interno  
Datum: 9. 11. 2022

Z A P I S N I K  
20. seje Komisije Vlade RS za droge

**PODATKI O SESTANKU:**

Datum sestanka: 9. 11. 2022	Kraj sestanka: Ministrstvo za zdravje, Tivolska cesta 50.
Pričetek sestanka: 9:30	Zaključek sestanka: 11:30

**PREDLAGANI DNEVNI RED:**

- A. Predstavitvev in sprejem zapisnika pretekle seje ter potrditev dnevnega reda 20. sestanka
- B. Poročila:
  - 1) Zakonodaja in politika na področju prepovedanih drog
    - i. Spremembe in dopolnitve Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog (poročevalec: Jože Hren)
    - ii. Predlog novega Nacionalnega programa na področju drog za obdobje 2023 – 2030 (poročevalca: Vesna Marinko in Jože Hren)
  - 2) Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog 2021 (poročevalki: Mateja Jandl in Ada Hočevar Grom)
- C. Razno
  - 1) Konoplja v medicinske namene
  - 2) Nalokson
  - 3) Varna soba

**PRISOTNI VABLJENI ČLANI:**

- Azra Herceg, predsednica komisije, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje (MZ);
- Vesna-Kerstin Petrič, Vesna Marinko, MZ;
- Igor Kovačič, Ministrstvo za pravosodje (MP);
- Mišo Radovančević, Ministrstvo za notranje zadeve (MP);
- Mišela Mavrič, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ);
- Maja Šmid, Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ);
- Urška Stepanek, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM);
- Primož Brinovec; Ministrstvo za finance (MF), Finančna uprava (FURS);
- Matjaž Grkman, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP);

- Jurij Anžin, Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti (ZNVOS);
- Zvone Horvat Žnidaršič, Center nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS);

.....

**PRISOTNI VABLJENI:**

- Danijel Jug, Policija;
- Eva Salecl Božič, Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS);
- Ada Hočevar Grom, Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ);
- Mateja Jandl, NIJZ

**Odsotni vabljeni člani:**

- Viktor Sladič, Ministrstvo za obrambo (MORS)
- Robert Dolničar, MORS
- Damijan Režek, MF
- Marjet Bizjak, MKGP
- Anja Fabiani, MZZ

**Drugi prisotni:**

- Lidija Kristančič, MZ
- Jože Hren, MZ
- Julijana Zucchiati Godina, MZ
- Anej Korsika Knific, MZ
- Anže Trček, MZ

**Pristnost opravičili:**

- Barbara Razinger, Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)
- Andrej Kastelic, Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CZOPD)

---

Uvodoma je predsednica Komisije Vlade Republike Slovenije za droge, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, ga. Azra Herceg, pozdravila prisotne in se jim zahvalila za udeležbo na 20. seji Komisije Vlade RS za droge. Zaradi epidemije virusa COVID-19 so 17, 18 in 19 seja potekale v virtualni obliki, tokratna seja pa ponovno poteka v fizični obliki. Ga. Herceg je prisotne seznanila s tem, da sta svojo odsotnost opravičila dr. Andrej Kastelic – vodja Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti in Barbara Razinger iz Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke. Predsedujoča je pozdravila novo predstavnico Ministrstva za zunanje zadeve v Komisiji Vlade RS za droge, gospo Majo Šmid.

Predsedujoča je udeležence v nadaljevanju seznanila z določili Poslovnika Komisije Vlade RS za droge, da imajo pravico do glasovanja le člani Komisije, ostali, torej predstavniki sodelujočih strokovnih služb in institucij, ne glasujejo. Na tej točki je bila ugotovljena sklepčnost in s tem izpolnjeni pogoji za uradni začetek seje.

**A. Predstavitev in sprejem zapisnika pretekle seje ter potrditev dnevnega reda 20. sestanka**

Člani komisije so se seznanili s predlogom dnevnega reda 20. sestanka, predstavnik MKGP, g. Matjaž Grkman je pod točko razno predlagal točko o konoplji v medicinske namene, predstavnik ZNVOS, g. Jurij Anžin pa je pod točko razno predlagal točki o opioidnem antagonistu, naloksonu in točko o varnih sobah. Predlog dnevnega reda je bil z navedenimi dopolnitvami pod točko razno soglasno sprejet.

Glede zapisnika 19. sestanka komisije in realizacije njegovih sklepov ni bilo pripomb.

**Sklepa:**

1. **Komisija Vlade RS za droge potrjuje dnevni red 20. sestanka Komisije Vlade RS za droge, ki se pod točko razno dopolni z naslednjimi tremi točkami: konoplja v medicinske namene, nalokson in varna soba.**
2. **Komisija Vlade RS za droge je potrdila zapisnik 19. sestanka.**

**B. Poročila:**

- 1) Zakonodaja in politika na področju prepovedanih drog
  - i. Spremembe in dopolnitve Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog (poročevalec: Jože Hren)

S predlogom Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog (v nadaljnjem besedilu: Uredba) se v slovensko zakonodajo prenaša tri nove psihoaktivne snovi (**brorfin**, **metonitazen** in **eutilon**), ki jih je Komisija Organizacije združenih narodov za droge na 65. rednem zasedanju, marca 2022, razvrstila na seznam mednarodno reguliranih psihoaktivnih snovi.

S predlogom Uredbe se prenaša tudi Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/1326 z dne 18. marca 2022 o spremembi Priloge k Okvirnemu sklepu 2004/757/JHA glede vključitve dveh novih psihoaktivnih snovi 3-MMC in 3-CMC v opredelitev pojma „prepovedana droga“. Obe omenjeni snovi sta že vključeni na Seznam prepovedanih snovi.

V nadaljevanju so predstavniki MZ predstavili pobudo MNZ glede problematike treh rastlin s psihoaktivnim potencialom, ki se v zadnjem času pogosteje pojavljajo v Sloveniji, gre za: **ibogain** (psihoaktivna snov, ki izvira iz družine pasjestrupovk (*apocynaceae*) in ima psihadelične in disociativne učinke); **opojno kaduljo** (*Salvia divinorum*) s psihadeličnimi učinki in **harmine** (alkaloid s psihadeličnimi učinki), ki bi potrebovale oceno tveganja na podoben način kot je NIJZ v preteklosti že pripravil ocene tveganja, npr. za psihoaktivno snov **kratom**.

**Sklepa:**

3. **Komisija Vlade RS se je seznanila z uveljavitvijo Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog. Komisija predlaga Ministrstvu za zdravje, da Uredbo posreduje v medresorsko obravnavo.**
4. **Komisija Vlade RS za droge naroča Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje izdelavo ocene tveganja s predlogom morebitne razvrstitve na seznam prepovedanih drog treh snovi: IBOGAIN, HARMINE in za SALVIA DIVINORUM (opojna kadulja). Rok za končno poročilo je 31. 5. 2023**

- ii. Predlog novega Nacionalnega programa na področju drog za obdobje 2022 – 2030 (poročevalca: Vesna Marinko in Jože Hren)

Predstavniki MZ so uvodoma izpostavili, da prepovedane droge ostajajo izrazito interdisciplinarno področje, ki za potrebujejo učinkovito koordinacijo med deležniki na državni, lokalni, nevladni, evropski in mednarodni ravni. Epidemija virusa COVID-19 in predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije sta vplivala na dinamiko priprave tokratnega Nacionalnega programa, ki pokriva obdobje do leta 2030.

V primerjavi z nekaterimi drugimi državami v Sloveniji v populaciji uporabnikov prepovedanih drog nismo imeli epidemije virusov HIV in hepatitisov B in C. Mreža programov zmanjševanja škode z izmenjavo sterilnega pribora, substitucijsko terapijo in drugimi podpornimi storitvami učinkovito preprečujejo tovrstne nalezljive bolezni. Projekt »Razvoj in nadgradnja mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog«, ki ga od leta 2017 s podporo Evropskega socialnega sklada vodi MZ, je kakovost zdravstvene in socialne oskrbe na tem področju še povečal. Z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije je MZ sklenilo dogovor o sistemskemu financiranju zdravstvenih delavcev, ki delujejo v mreži mobilnih enot in bodo z iztekom projekta zaposleni znotraj Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami bodo tako še naprej lahko izvajali storitve, ki so potekale v okviru evropskega projekta.

V zadnjem času kot država vedno večjo pozornost posvečamo področju preventive, na letošnjem, 65. zasedanju Komisije za droge Organizacije združenih narodov je bila na predlog Slovenije sprejeta tudi resolucija »Promocija celovite in na znanstvenih podlagah utemeljene preventive«. Resolucija poziva k okrepljenim naporom za preprečevanje uporabe prepovedanih drog med otroki in mladino, njeni vsebinski poudarki pa so bili tudi med vodili za pripravo poglavja o preventivi v novem Nacionalnem programu za droge 2022 – 2030.

Kompleksna situacija razmaha novih psihoaktivnih snovi, novih prodajnih kanalov in vzorcev obnašanja zahteva večji poudarek vseh deležnikov pri delu z mladimi, ki postajajo vedno bolj izpostavljeni tovrstnim snovem. Izredno pomembno delo na tem področju opravljajo nevladne organizacije, ki imajo vrsto zelo kakovostnih programov, izziv pa še naprej ostaja dostopnost teh programov. Otrokom in mladostnikom, ki prihajajo v stik s prepovedanimi drogami je potrebno ponuditi različne podporne storitve, prilagojene njihovim specifičnim stiskam in potrebam. V zvezi s tem se na MZ že analizira stanje na terenu, oblike sodelovanja med ključnimi deležniki in druge dejavnike, ki bodo prispevali k razumevanju kakšne storitve in programi so na področju preventivnega dela z mladimi najbolj potrebni.

Nacionalni program na področju drog 2022 – 2030 je četrti te vrste od leta 1992 oziroma v 30-letnem obdobju pravnega in institucionalnega okvira za delo na tem področju v državi. Predlog NP, ki se obravnava na 20. seji Komisije za droge je oblikovala medresorska delovna skupina v koordinaciji MZ. Po seznanitvi članov Komisije bo predlog NP poslan v javno razpravo na portalu e-demokracija in na koncu poslan v sprejem Državnem zboru. Vzporedno s tem bodo potekale priprave Akcijskih načrtov, ki jih potrjuje Vlada RS.

Med izhodišči za pripravo novega NP je bila obsežna evalvacija preteklega NP za obdobje 2014 – 2020, ki je prispevala k pomembnim uvidom o glavnih izzivih, dobrih praksah, potrebah po novih programih in možnostih za izboljšave obstoječih na področju politike do drog v Sloveniji. Dodana vrednost evalvacije je bila v tem, da so jo opravile nevladne organizacije, tovrstnega sodelovanja države z nevladnimi organizacijami namreč v večini drugih evropskih držav ne poznajo. Vodilo pri pripravi NP 2022 – 2030 je bila tudi epidemiologija na področju prepovedanih drog (razširjenost posamičnih drog, problematična uporaba, zdravljenja, kot tudi prekrški in kazniva dejanja s tega področja). Na teh temeljih nov Nacionalni program sledi viziji, da se

**»do leta 2050 vzpostavijo in nadgradijo programi za izboljšanje zdravja in socialne blaginje ljudi in s tem na ravni države ustvarijo zdravju naklonjene življenjske razmere ter pogoje za dostojno, vključujoče, mirno in varno življenje vseh prebivalcev Republike Slovenije«.**

Načela in krovni cilji NP 2022 – 2030 nadaljujejo zastavljene cilje preteklih programov in drugih mednarodnih strateških dokumentov in zavez, ki si jih prizadeva uresničevati država. Na področju preventive NP izpostavlja pomen izobraževanja v šolah, informiranja, medijskih kampanj ter krepitev znanj in veščin na področju socialnega in čustvenega učenja. Poseben poudarek je namenjen specifičnim okoljem v katerih potekajo preventivne aktivnosti, ob področju vzgoje in izobraževanja so to še delovna mesta, nočna okolja in okolja za preživljanja prostega časa. Zdravljenje, socialna obravnava in zmanjševanje škode naslavlja vključevanje in celostno reintegracijo uporabnikov v skupnost. Izziv še naprej ostaja zmanjševanje stigme in prizadevanje za odstranjanje ovir pri dostopnosti zdravljenja. Na področju nevladnih organizacij je med glavnimi strateškimi cilji zagotavljanje dolgoročnega financiranja, sistematičnega evalviranja programov ter spodbujanje sodelovanja znotraj nevladnega sektorja kot tudi nevladnega in vladnega sektorja.

Zmanjševanje ponudbe prepovedanih drog, preprečevanje pranja denarja, korupcije in organiziranega kriminala, kot tudi soočanje z nezakonito spletno prodajo in zlorabo poštnih kanalov in alternativno obravnavanje kaznivih dejanj na področju prepovedanih drog, ostajajo glavni izzivi deležnikov s področja notranjih zadev, pravosodja in financ. Poseben poudarek NP 2022 – 2030 je namenjen tudi raziskovanju, vrednotenju in izobraževanju, predvsem sistematičnemu vrednotenju ukrepov in programov, ki se izvajajo na področju preventive. Mednarodno sodelovanje, tako na ravni Komisije OZN za droge, Sveta Evrope (Pompidoujeva skupina), kot različnih delovnih skupin in agencij na ravni EU (HDG, EMCDDA, EUROPOL, EUROJUST) in strateški poudarek in usmeritev na področje Zahodnega Balkana, ostajajo med pomembnimi nalogami tudi v obdobju do leta 2030.

Z vidika nacionalne koordinacije je pomembna novost Medresorska delovna skupina Komisije Vlade RS za droge, telo operativnega značaja, ki bo delovalo na mesečni ravni in obravnavalo najzahtevnejše naloge, ki zahtevajo sodelovanje več deležnikov. Dve takšni področju sta sistematičen pregled delovanja in ukrepi na področju preventive in koordinacija delovanja na ravni lokalnih skupnosti.

Predstavniki MZ so predstavitev novega NP zaključili s pregledom finančnih sredstev, ki jih država namenja na področju politike do prepovedanih drog (v letu 2021 je bila njihova skupna vrednost 14.636.644,63 EUR).

V krajši razpravi je bilo pojasnjeno, da se lahko v javni obravnavi Nacionalni program še spreminja in dopolnjuje.

#### **Sklep:**

#### **5. Komisija Vlade RS se je seznanila z vsebino Resolucije o nacionalnem programu na področju drog 2022 – 2030. Komisija predlaga Ministrstvu za zdravje, da dokument pošlje v enomesečno javno obravnavo**

- 2) Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog 2021 (poročevalki: Mateja Jandl in Ada Hočevar Grom)

Predstavnici NIJZ sta predstavili Nacionalno poročilo o stanju na področju prepovedanih drog do leta 2022, ki so ga tudi v letu 2021 močno zaznamovali ukrepi za zajezitev virusa COVID-19.

V drugi polovici 2021 je Slovenija predsedovala Svetu Evropske unije in s tem Horizontalni delovni skupini za droge, med glavnimi poudarki predsedovanja je bilo področje preventive, ki ji je bilo posvečeno tudi Srečanje nacionalnih koordinatorjev za droge.

Pomembni novosti leta 2021 sta uvedba zdravila nalokson in uvajanje TDI (Treatment demand indicator) vprašalnika o zdravljenju v slovenskih zaporih.

Z vidika zasegov je bilo zaznati 45-odstotno povečanje zasegov predvsem manjših količin heroina, izrazito povečanje zasegov kokaina, ki ima tudi vse večjo čistost, medtem ko so na področju sintetičnih drog zasegi odvisni predvsem od operativnih aktivnosti na tem področju.

V programih zmanjševanja škode je bil zaznan povišan delež uporabnikov z zdravstvenimi težavami, v tej populaciji se uporaba drog z vbizgavanjem sicer zmanjšuje vendar še vedno povzroča zaskrbljenost. Svetovna zdravstvena organizacija kot standard postavlja 200 igel in brizg na injicirajočega uporabnika (v Sloveniji zagotovljenih 233), in da se vsaj 40-odstotkov tveganih uporabnikov zdravi z opioidnimi agonisti (v Sloveniji ta delež 60-odstoten). Izziv postaja starajoča populacija in potreba po zdravstveni negi na terenu, kot tudi urejanje bivanjskih razmer in prostorov za uporabo drog saj narašča število brezdomnih uporabnikov. V letu 2021 je bilo v obravnavi 3886 oseb od tege je bilo 587 novih oseb, ki so bile vključene v substitucijsko terapijo.

Evropska spletna raziskava o uporabi drog, ki jo je opravila agencija EMCDDA in je dosegla 48.469 anketirancev, od tega 2738 iz Slovenije je pokazala, da so trendi v Sloveniji na področju uporabe alkohola, kanabisa in tobaka enaki evropskim povprečjem. Manjša je pogostost uporabe MDMA, amfetaminov, LSD, novih psihoaktivnih snovi in ketamina, medtem ko je uporaba kokaina in heroina višja od evropskega povprečja. Pomemben izziv še naprej ostaja področje konoplje.

V letu 2021 je zaradi fatalnih predoziranja umrlo 65 ljudi, od tega 10 žensk, največ umrlih je bilo v starostni skupini 40 – 44. najpogostejši kombinaciji snovi sta opioid in benzodiazepin, ter opioid in kokain.

Evropsko poročilo na področju prepovedanih drog ugotavlja, da uveljavljanje droge še nikoli niso bile tako dostopne kot danes, nove potentne psihoaktivne snovi pa se nenehno pojavljajo. Meje med dovoljenimi in prepovedanimi snovmi so postale zabrisane saj je danes lahko droga skoraj vse, kar ima psihoaktivne lastnosti, to pa povzroča vrsto zdravstvenih, socialnih in varnostnih izzivov s katerimi se soočamo.

V krajši razpravi je bila izpostavljena problematika sintetičnih kanabinoidov, težav pri sledenju vsebnosti THC-ja v konoplji in potreba po boljših podatkih na tem področju. Razpravljavci so se dotaknili tudi problematike CBD in njegove dostopnosti na trgu v obliki različnih izdelkov, za vse države članice EU to predstavlja poseben izziv in potreba po jasnih usmeritvah s strani Evropske komisije ostaja še naprej.

#### **Sklep:**

- 6. Komisija Vlade RS se je seznanila s poročilom o stanju na področju prepovedanih drog 2022. Komisija naroča Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, da poročilo formalno pošlje Evropski agenciji za droge in odvisnosti v Lizbono.**

### C. Razno

Pod točko razno so se razpravljavci dotaknili problematike rabe konoplje v medicinske namene, v zvezi s tem ima MZ že dlje časa pripravljen zakon, ki omogoča ustrezno regulirano gojenje, pridelavo in predelavo konoplje v medicinske namene, ki pa do zdaj še ni bil v parlamentarni obravnavi. Regulacija konoplje v medicinske namene tako ima ustrezne strokovne podlage, ni pa namen tega zakona omogočanje ali vzpodbujanje gospodarskih interesov in deregulacija področja.

V nadaljevanju je bila izpostavljena problematika izrazito majhnega števila predpisanih receptov za zdravilo nalokson, ki v primeru predoziranja deluje kot antagonist in dokazano rešuje življenje. Nalokson sam nima psihoaktivnih učinkov in zato možnosti za zlorabe praktično ni. Predpisovanje in širšo uporabo naloksona zamejuje manko strokovnih smernic (smernice za aplikacijo sicer obstajajo), ki bi ustrezno normirala področje in bi jih bilo potrebno sprejeti na ravni zdravstvenega sveta.

Izpostavljena je bila še naprej trajajoča potreba po vzpostavitvi varne sobe, ki skupaj z zdravilom nalokson predstavlja enega najpomembnejših ukrepov za zmanjševanje predoziranja in z njim povezanih smrti, ki jih je še potrebno implementirati v Sloveniji. V zvezi s tem so predstavniki MZ pojasnili, da je v teku nova pobuda, in da že potekajo določene aktivnosti o katerih bo MZ seznanjalo Komisijo za droge Vlade RS.

Zapisal: Anej Korsika Knific